

کاربرد :

زهرا طیبی و بهاءالدین نجفی

تاریخ پذیرش: 1390/6/18

تاریخ دریافت: 1389/1/30

چکیده

این مقاله به تعیین میزان آسیب‌پذیر انوار روستایی در دو برنامه خودیار مالی در استان فارس می‌پردازد. 280 خانوار روستایی در دو برنامه کارگیری داده‌ی میزان آسیب‌پذیر از چارچوب تقسیم خطر (ریسک) مدیریت خطرهای ناشی از خانوارها زیان‌های ناشی از خطرهای مصرف را در میان خانوارهای عضو گروه تقسیم می‌کنند. در گروه خودیار مالی و صندوق اعتبار زنان به ترتیب 48 و 45٪ از خانوارهای عضو، آسیب‌پذیر اند. های اعتباری خرد در جهت کاهش و تقسیم خطر ناشی از مصرف خانوارها امری لازم به نظر می‌آید.

JEL: C23, G21, G32, O18

های کلیدی: اعتبارات خرد، آسیب‌پذیری، تقسیم خطر، ریسک، داده

1- کارشناس ارشد و استاد بخش اقتصاد کشاورزی، دانشکده‌ی کشاورزی دانشگاه شیراز

Email: paliz27@yahoo.com banajfi@gmail.com

کوچک تھی . تاکہ

تھی

گوناگونی

جایی

کاهش (پسک) (1384).

های مصرفی، تولیدی و درمانی و ایجاد پس
 های خانوار سهم می کنند. مدیریت خطر و کاهش آسیب پذیری از
 های ضروری از موارد به کارگیری اعتبارات خرد
 های مصرفی موارد بسیار مناسبی برای کاهش آسیب پذیر . کاهش
 خطر مشتریان به هنگام دریافت وام و یا پس انداز از جمله مزیت های به کارگرفتن اعتبارات
 (1993). آسیب پذیر به افرادی گفته می شود که از امکانات و
 خدمات رفاهی، بیمه و خدمات بهداشتی و درمانی کم تر بهره می
 . گر چه در بسیاری از موارد افراد آسیب پذیر، تهی دست نیز تلقی
 می شوند ولی این افراد لزوماً تهی دست نیستند. در این مطالعه خانوارهای آسیب پذیر،
 خانوارهایی دانسته می وند که به علت نبود یا کم
 (مصرفی (مانند مخارج دارویی و پزشکی) و یا خطرهای پیش بینی نشده پی
 دارند که مصرف را تحت تأثیر قرار می . ی
 نظریه شرکت کننده

 (2000) که

کشورها (2001)	یکر (2003)	ویس (2005)
کمک	که	ی (1384) در ایرا
کمّی	ی کرده	ی
ی	ی	ی
با توجه به اهمیت اعتبارات خرد در ایجاد و تجهیز پس های مالی، مار و انامه (2004) می گویند که پس انداز خانوار به دلیل حفظ وضعیت خانوار در مختلف مالی بسیار اهمیت دارد. اندازها ضمانتی برای ی بیش تر و بهتر اعتبارات کمک خواهد کرد. خانوارهای کم درآمد، خطرهای مصرف را افزایش می . جرویس و کلین (2004) در یک زمان معین به بررسی تقسیم خطر حاصل از مصرف و درآمد پرداختند و از تجزیه و تحلیل تقسیم خطر استفاده کردند. وارد بر تولید محصول، مصرف را تحت تاثیر قرار می دهد و باعث افزایش خطر مصرف می . کیم و همکاران (2003) ضمن تخمین درجه تقسیم خطر مصرف و کانالهای تقسیم خطر در کشورهای آسیای غرب، از تجزیه و تحلیل تقسیم خطر استفاده می کنند و درجه ی تقسیم خطر مصرف در این نواحی را بسیار پایین می . امین و همکاران (2003) 229 خانوار روستایی در 12 و مدل تقسیم خطر در برنامه بانک گرامین، ضریب آسیب پذیری هر خانوار را تعیین کردند و به بررسی روابط میان آسیب پذیری و فقر برای افراد عضو و غیرعضو پرداختند. آنان معتقد اند با وجود این که بانک گرامین در کاهش فقر و پرداختن اعتبارات به افراد تهی آسیب پذیر ناموفق بوده است.		
یکی	ی	ی
ی	ی	کاهش
ی	ی	کاهش

بنابراین می‌تواند به عنوان یک ابزار برای حل مشکلات مالی و اقتصادی کشاورزان و روستاییان استفاده شود. همچنین می‌تواند به عنوان یک ابزار برای حل مشکلات اجتماعی و فرهنگی روستاها استفاده شود. در این راستا، بانک کشاورزی (IFAD) به عنوان یک نهاد تخصصی در زمینه امور کشاورزی و روستاییان در ایران فعالیت می‌کند. این بانک با ارائه خدمات مالی و اعتباری به کشاورزان و روستاییان، به حل مشکلات آنها کمک می‌کند. همچنین، بانک کشاورزی در زمینه آموزش و ترویج کشاورزی و روستاییان نیز فعالیت می‌کند. در ادامه، به بررسی مشکلات کشاورزان و روستاییان و راه‌های حل آنها پرداخته می‌شود.

مشکلات کشاورزان و روستاییان می‌تواند به دلیل کمبود سرمایه، نداشتن زمین، کمبود آب، کمبود نیروی انسانی، کمبود خدمات بهداشتی و درمانی، کمبود خدمات آموزشی و فرهنگی، کمبود خدمات اجتماعی و فرهنگی، کمبود خدمات رفاهی و تفریحی، کمبود خدمات حمل و نقل، کمبود خدمات انرژی، کمبود خدمات ارتباطی، کمبود خدمات خدماتی و خدماتی دیگر باشد. در این راستا، بانک کشاورزی می‌تواند به حل مشکلات آنها کمک کند. همچنین، بانک کشاورزی می‌تواند به ترویج کشاورزی و روستاییان نیز کمک کند.

بنابراین، بانک کشاورزی (IFAD) به عنوان یک نهاد تخصصی در زمینه امور کشاورزی و روستاییان در ایران فعالیت می‌کند. این بانک با ارائه خدمات مالی و اعتباری به کشاورزان و روستاییان، به حل مشکلات آنها کمک می‌کند. همچنین، بانک کشاورزی در زمینه آموزش و ترویج کشاورزی و روستاییان نیز فعالیت می‌کند. در ادامه، به بررسی مشکلات کشاورزان و روستاییان و راه‌های حل آنها پرداخته می‌شود.

مشکلات کشاورزان و روستاییان می‌تواند به دلیل کمبود سرمایه، نداشتن زمین، کمبود آب، کمبود نیروی انسانی، کمبود خدمات بهداشتی و درمانی، کمبود خدمات آموزشی و فرهنگی، کمبود خدمات اجتماعی و فرهنگی، کمبود خدمات رفاهی و تفریحی، کمبود خدمات حمل و نقل، کمبود خدمات انرژی، کمبود خدمات ارتباطی، کمبود خدمات خدماتی و خدماتی دیگر باشد. در این راستا، بانک کشاورزی می‌تواند به حل مشکلات آنها کمک کند. همچنین، بانک کشاورزی می‌تواند به ترویج کشاورزی و روستاییان نیز کمک کند.

کامل
ی کند (ید 1997).

ی (کامل) ی
ی که ی کنی
(ید 1997 ی همکاران 2003)

$$u^h(c_t^h) = -\frac{1}{\gamma_t^h} n_t^h \left[\exp\left(-\sigma \frac{c_t^h}{n_t^h}\right) \right] \quad (1)$$

که c_t^h : n_t^h : γ_t^h : σ : t : h

ی (1) ی کنی .
(2) ی

$$\Delta \left(\frac{c_t^h}{n_t^h} \right) = -\frac{1}{\sigma} k_t - \frac{1}{\sigma} \Delta \ln \gamma_t^h \quad (2)$$

که در آن k_t ی

ی ی
ی γ_t^h ی که ی ی ی کنی
ی کنی $\phi_t - \frac{1}{\sigma} k_t$ ی

$$(3) \quad \phi_t - \frac{1}{\sigma} k_t$$

$$\Delta \tilde{c}_t^h = \alpha^h \Delta y_t^h + \phi_t MD_t + \varepsilon_t^h \quad (3)$$

که $\Delta \tilde{c}_t^h$: t : h

Δy_t^h : تغییر در ارزش های قیمت دارایی های مالی در دوره t ...
 MDt : تغییر در درآمد خالص در دوره t ... در کل
 (3) که شکلی از ...
 ϵ_t^h ... که ...
 ...
 کل ...
 MDt کنترل ...
 ... که ...
 ... که ...
 ... میدکننده، ...
 بی ...
 فکر ...
 کم ...
 $a^h = \alpha$ که ... تخمینی $\hat{\alpha}$...
 $\hat{\alpha}$... (کامل) ...
 میان ...
 کامل ...
 $\hat{\alpha}$... کل ...
 $\hat{\alpha}^h$... (...)
 (3)

Archive of SID

ی
 (3) راکاهش ی . ی شکلی
 (4) یی که

$$\Delta \tilde{c}_t^h = \alpha^h \Delta y_t^h + \phi MD_t + \delta X_t^h + \varepsilon_t^h$$
 (4)

ی

$$\Delta \tilde{c}_t^h = \alpha^h \Delta y_t^y + \phi MD_t + \phi_{Ft} F + \varepsilon_t^h$$
 (5)
 ممکن
 (3) ی شکل ی

ی
 (5) (4) (3)
 یک F
 یک

ی
 (6) پزشکی
 (3)

ی
 (5)
 کارگی
 (3)
 ی کند ی

ی
 کرد.
 کل
 میان
 ی کند، ی

ممکن است (1997). (3) که کامل کل کامل

این مطالعه خانوارهای آسیب پذیر، خانوارهایی هستند که به علت نبود یا کم مصرفی (مانند مخارج دارویی و پزشکی) و یا خطرهای پیش بینی نشده ای قرار دارند که مصرف را تحت تأثیر قرار می دهد.

(3) انداز خانوار محدود باشد با افزایش درآمد، مصرف افزایش می دهد. بنابراین ضرایب $\hat{\alpha}$ مثبت است و ضرایب منفی قابل توجه نیست. که تغییرات مصرف خانوار افزایش می دهد. بنابراین $\hat{\alpha}^h$ کامل است.

مراحل تخمین ضرایب آسیب پذیر

(3) های تلفیقی 6 280 کرد.

تلفیق داده های سری زمانی و مقطعی، درجه آزادی را افزایش می دهد. محدودیت های کمتری مواجه می شود. بیشتر برآوردها می دهد. در مقابل این مزایا، جمع هزینه ترین مشکل این داده (لتاجی، 2001).

ی ی
کل ی ی ی ی ی ی

تصریح مدل در الگوی داده

که برآورد مدل‌های رگرسیون داده‌هایی که در رابطه با عرض از مبدأ، ضرایب شیب و جزء اختلال ساخته می‌شود، بستگی دارد، تصریح مدل در این الگوها اهمیت زیادی دارد. کلی مدل تصادفی تقسیم می‌شود. التاجی (2001)، با معرفی مدل‌های جزء خطای یک سویه و دو سویه مدل رگرسیون داده‌های پانل را به صورت زیر معرفی کرده است:

$$y_{it} = \alpha + X'_{it}\beta + u_{it} \quad i = 1, \dots, N; t = 1, \dots, T \quad (6)$$

زیرنویس i گر افراد یا خانوارها است. به عبارتی بعد مقطعی را نشان می‌دهد. α یک اسکالر است. β $k \times 1$ X_{it} t حالی که k متغیر توضیحی است. برای بررسی اثرهای ثابت و تصادفی F نتایج این آزمون در هر دو گروه (طور که در قسمت نتایج بیان شده) نشان می‌دهد که مدل دارای اثرهای ثابت است. بنابراین در این مطالعه به علت وجود اثرهای ثابت، مدل جزء خطای یک سویه و دو سویه با اثرهای ثابت تشریح شد.

مدل جزء خطای یک سویه و دو سویه با اثرهای ثابت

مدل جزء خطای یک سویه برای اجزا اختلال در شکل برداری به صورت زیر است:

$$u = Z_{\mu}\mu + v \quad (7)$$

$u' = (u_{11}, \dots, u_{1T}, u_{21}, \dots, u_{2T}, \dots, u_{N1}, \dots, u_{NT})$ ماتریس انتخاب‌کننده

یک‌ها یا صفر. به بیان ساده Z_{μ} ماتریس متغیرهای موهومی است. μ_i

$$\mu' = (\mu_1, \dots, \mu_N) \quad Z_{\mu} \text{ یک را انتخاب می کند.} \quad v' = (v_{11}, \dots, v_{1T}, \dots, v_{N1}, \dots, v_{NT})$$

اند که باید برآورد گر
 v_{it} به صورت همانند و مستقل از هم توزیع شده $(v_{it} \sim IID(0, \sigma_v^2))$
 این مدل به صورت زیر است:

$$y = \alpha 1_{NT} + X\beta + Z_{\mu}\mu + v = Z\delta + Z_{\mu}\mu + v \quad (8)$$

ماتریس $Z = [1_{NT}, X]$ $NT \times (K+1)$ برداری از اعداد یک به
 Z_{μ} ماتریس متغیرهای موهومی فردی با ابعاد $NT \times N$
 اداری توأم متغیرهای موهومی با استفاده از آزمون F () انجام می گیرد.

$$H_0 = \mu_1 = \mu_2 = \dots = \mu_{N-1} = 0$$

$$F_0 = \frac{(RRSS - URSS) / (N-1)^{H_0}}{URSS / (NT - N - K)} \sim F_{(N-1, N(T-1)-K)} \quad (9)$$

RRSS، مجموع مجذورهای باقیمانده‌های مفید که با تخمین OLS
 می آید. URSS، مجموع مجذورهای باقیمانده‌های نامفید که با تخمین LSDV
 به دست می آید.

(10) در شکل برداری معروف به مدل جزء خطای دو سویه است.

$$u = Z_{\mu}\mu + Z_{\lambda}\lambda + v \quad (10)$$

Z_{μ} پیش تر تعریف شده. Z_{λ} ماتریس متغیرهای موهومی زمانی و
 $\lambda' = (\lambda_1, \dots, \lambda_T)$ در مدل جزء خطای دو سویه، معناداری متغیرهای موهومی توسط
 (11)، آزمون می F

برای معنی داری توأم متغیرهای موهومی با است F فرضیه

$$H_0 = \mu_1 = \dots = \mu_{N-1} = 0 \quad \lambda_1 = \dots = \lambda_{T-1} = 0$$

$$F_1 = \frac{(RRSS - URSS) / (N+T-2)^{H_0}}{URSS / ((N-1)(T-1) - K)} \sim F_{(N+T-2), ((N-1)(T-1) - K)}^{H_0} \quad (11)$$

(6) که در آن: RRSS، مجموع مجذورهای باقیمانده‌های مقید که با تخمین OLS به دست می‌آید. URSS، مجموع مجذورهای باقیمانده‌های نامقید که با تخمین LSDV (10) به دست می‌آید.

برای آزمون وجود اثرهای فردی با توجه به اثرهای زمانی معین، فرضیه

$$H_0 = \mu_1 = \dots = \mu_{N-1} = 0 \quad \lambda_t \neq 0, t = 1, \dots, T-1 \quad \text{در این}$$

$$F_2 \sim F_{(N-1), (N-1)(T-1) - K}^{H_0} \quad (11) \quad \text{دارای توزیع} \quad F$$

مجموع مجذورهای باقیمانده‌های نامقید که با تخمین LSDV (7) به دست می‌آید. RRSS مجذورهای باقیمانده‌های مقید از رگرسیون است که تنها در بردارنده‌ی متغیرهای موهومی زمانی است.

در نهایت وجود اثرهای زمانی با توجه به اثرهای فردی معین با فرضیه

$$H_0 = \lambda_1 = \dots = \lambda_{T-1} = 0 \quad \mu_i \neq 0, i = 1, \dots, N-1 \quad F$$

(11) که دارای توزیع $F_3 \sim F_{(T-1), (N-1)(T-1) - K}^{H_0}$ آزمون می

(11) RRSS برابر مجموع مجذورهای باقیمانده‌های مقید از رگرسیون است که تنها ی متغیرهای موهومی فردی است. URSS مجموع مجذورهای باقیمانده‌های نامقید است که با تخمین LSDV (7) به دست می‌آید.

آمار و اطلاعات مورد نیاز برای رسیدن به اهداف مطالعه، به صورت تحقیق پیمایشی و تکمیل پرسش‌نامه در صندوق اعتبارخرد زنان روستایی و گروه خودیار مالی در استان آوری گردید. با مراجعه به سازمان مدیریت بانک کشاورزی و سازمان جهاد

کشاورزی استان فارس مشخص شد که در 8

روستایی و گروه خودیار مالی هم‌زمان اجرا می . از میان شهرستان

تان زرین‌دشت، کازرون و ارسنجان بر این مبنا که تعداد و پیش

بیش‌تر است، و هم مدت زمان زیادی از شکل‌گیری گروه‌ها می 3 .

2 روستا در کازرون و 4 روستا در زرین‌دشت، جمعیت مورد مطالعه را

تشکیل دادند. جمعیت مورد مطالعه به دو گروه () .

روستاهایی (5) است که صندوق اعتبارات خرد زنان در آن . گروه دوم نیز

روستاهایی (5) است که گروه خودیار مالی در آن .

مناسب کل ن ی زیر استفاده شد:

$$n = \frac{\sum_{i=1}^2 \frac{N_i^2 \sigma_i^2}{W_i}}{N^2 D + \sum_{i=1}^2 N_i \sigma_i^2} \quad (12)$$

که در آن $n = N_i$ کل گروه () $i = 1, 2$

$= N$ جمعیت مورد مطالعه برابر با $N = N_1 + N_2$

$= W_i$

$= D$ مشخص‌کننده سطح اطمینان است که در سطوح اطمینان بالا برابر با 0/15 .

$= \sigma_i$ خطای معیار میانگین نمونه تصادفی است. (در این مطالعه خطای

معیار میزان اعتبارات به افراد روستایی در روستاهای مورد نظر است.)

329 خانوار روستایی در این روستاها به صورت تصادفی در هر دو

صندوق اعتبارات خرد زنان و گروه خودیار مالی انتخاب شدند. در نهایت 280

6

نامه به صورت کامل تکمیل شده و داده

(1) می گوید که واریانس مصرف از واریانس درآمد در هر دو گروه کم

می

ی بین میان

ناشی از خطرهای مصرف را میان اعضای گروه اعتبارات خرد تقسیم می کنند.

تقسیم کردن خطر، موارد مشکوک و تجربه نشده و یا زیان

می . حال با توجه به نتیجه (1) می (3)

تعیین ضرایب آسیب پذیر کل گروه استفاده نمود. اگر تقسیم خطر میان خانوار بهینه باشد و

تمامی خطرهای زیان به طور کامل تقسیم شود، ضریب آسیب پذیر تخمینی برابر

(یا تقریباً صفر) خواهد بود ولی در غیر این صورت برای هر خانوار یک ضریب

آسیب پذیر

ضرایب آسیب پذیر

(3) (4) (5)

280 خانوار روستایی در 6 ماه تخمین زده شد.

ضرایب آسیب پذیر

به دلیل این که طول زمان مورد بررسی در این مطالعه از یک سال کم تر است، انتظار می

که همه متغیر مورد بررسی ایس . های پانل ابتدا باید روش تخمین را

مشخص کرد. برای این منظور ابتدا آزمون F ()

سپس آزمون معنی داری اثرهای ثابت فردی و زمانی بررسی و معنی

فردی و زمانی با استفاده از آزمون چاو انجام پذیرفت. (1) مقایسه F

محاسباتی 8/06 با مقادیر بحرانی در سطوح معنی 1 5 % نشان داد که می

صفر مبنی بر نبود معنی داری اثرهای ثابت فردی و زمانی را رد کرد.

مدل با توجه به اثرهای زمانی معین مورد آزمون قرار گرفت. با توجه به نتیجه آزمون چاو و مقایسه (1/21) با کمیت‌های بحرانی می‌توان گفت که برای تخمین ضرایب آسیب‌پذیر در صندوق زنان، مدل جزء خطای دو سویه با اثرهای زمانی معین تقریباً مناسب است. (2) با مقایسه F محاسباتی (8/010) ا مقادیر بحرانی نشان داد که مدل دارای اثرهای ثابت است. بین با توجه به نتیجه و مقایسه (0/47) با کمیت بحرانی می‌توان گفت برای تخمین ضرایب در این رابطه نیز مدل جزء خطای دو سویه با اثرهای زمانی معین تقریباً مناسب است. (3) با مقایسه F محاسباتی (8/82) بین نتیجه (1/11) مقادیر بحرانی در مرحله بعد می‌توان گفت که در این رابطه نیز مدل جزء خطای دو سویه با اثرهای زمانی معین تقریباً مناسب است.

قبل از تخمین مدل در این گروه آزمون واریا سانی انجام شد. مقایسه LM محاسباتی 216/8 با مقادیر بحرانی در سطوح معنی 1 5% نشان داد که فرضیه مبنی بر هم‌سانی واریانس‌ها را رد کرد و مدل دچار واریانس ناهم‌سانی است. (2) نیز مقایسه LM محاسباتی (231/4) با مقادیر بحرانی نشان داد که مدل دارای واریانس سانی است. بنابراین روابط با روش GLS تخمین زده شد. نتایج حاصل از تخمین ضرایب آسیب‌پذیر (2) دیده می

(2). نتایج تخمین روابط آسیب پذیر

ضرایب			نام متغیر
(3)	(2)	(1)	
122496/6	122267/8	122301/9	
0/342*	0/341*	0/340*	
-	0/015	-	مخارج پزشکی
-1/34	-	-	
Fixed Effects(Period) -2814/4 1-c	Fixed Effects(Period) -2735/37 1-c	Fixed Effects (Period) -2637/6 1-c	
4387/35 2-c	4277/99 2-c	4275/56 2-c	
-782/13 3-c	-1078/38 3-c	-1086/52 3-c	
4243/3 4-c	4169/33 4-c	4128/42 4-c	
-3797/5 5-c	-3555/0 5-c	-3615/69 5-c	
-1242/4 6-c	-1078/75 6-c	-1063/83 6-c	
28/89(0/000)	28/63(0/000)	33/43(0/000)F	
0/63	0/59	0/61R ²	

: یافته‌های تحقیق

*معنی 5%

نتایج تخمین در جدول (2) گویای آن است که در هر سه مدل به ترتیب حدود 61 59 63% تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل منظور شده در مدل توضیح داده می‌شود. در سه مدل معنی F با توجه به معنی دار و مثبت بودن ضرایب آسیب‌پذیر (ضریب متغیر درآمد) در هر سه رابطه می‌توان نتیجه گرفت که در صندوق زنان، تقسیم خطر بهینه نیست و گروه آسیب‌پذیر است. اگر تقسیم خطر میان اعضای صندوق کامل بود و تمامی خطرهای و زیان‌ها به طور کامل تقسیم می‌شد، ضریب آسیب‌پذیر برای کل گروه صفر می‌شد. بنابراین در صندوق اعتبارات خرد زنان برای هر خانوار یک ضریب آسیب‌پذیر

این ضرایب تخمین زده شد. در میان 45% خانوارها ضریب مثبت و معنی .

با در نظر گرفتن ضرایب تخمینی مثبت و معنی دار آسیب پذیری کل (1) در میان عضو در صندوق اعتبارات خرد زنان می توان گفت که 45% نسبت به کل ضربه ها و خطرهای پیش بینی یی که مصرف خانوار را تحت تأثیر قرار می دهد، آسیب پذیر هستند. تخمین ضرایب آسیب پذیری با در نظر گرفتن ضربه دارویی و پزشکی (2) می گوید که 28% پزشکی و دارویی آسیب پذیر اند. در نهایت با توجه به ضرایب تخمینی آسیب پذیر ناشی از ازدست (3) می توان گفت که 31%

آسیب پذیر اند.

ضرایب آسیب پذیر برای گروه خودیار مالی

F اتی برای تعیین مدل بهینه در روابط (1) (2) (3) به ترتیب (8/96) (8/90) (8/51) . با مقایسه محاسباتی F با مقادیر بحرانی می توان نتیجه گرفت که همه (1) (2) (3) به ترتیب برابر (1/12) (1/03) (1/01) است که با مقایسه این مقادیر با کمیت بحرانی² می توان نتیجه گرفت که در همه روابط نیز مدل جزء خطای دو سویه با اثرهای زمانی معین تقریباً مناسب است. بین مقایسه LM اسباتی در روابط (1) (2) به ترتیب برابر (209/5)

1 - مقادیر بحرانی در سطح 5% به ترتیب برابر است با 1/24 1/32
2- مقادیر بحرانی در سطح 5% به ترتیب برابر است با 1/38 1/51

تعیین میزان آسیب پذیری و شیوه مدیریت ... 43

(214/1) . مقایسه مقادیر محاسباتی با مقادیر بحرانی¹ نشان داد که مدل دچار واریانس سانی است. بنابراین از روش GLS برای تخمین استفاده شد. نتایج حاصل از تخمین ضرایب آسیب پذیر برای گروه خودیار مالی در (3) دیده می .
(3). نتایج تخمین روابط آسیب پذیر در گروه خودیار مالی

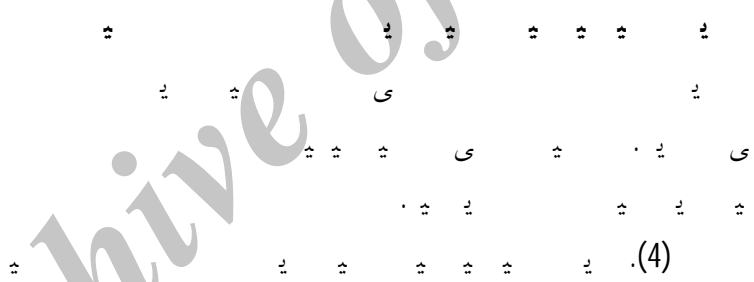
ضرایب			نام متغیر
(3)	(2)	(1)	
14760/ 1*	147763*	185866/1*	
0/428*	0/430*	0/257*	
-	-0/037	-	مخارج پزشکی
0/860	-	-	
Fixed Effects(Period)	Fixed Effects(Period)	Fixed Effects(Period)	
3142/67 1-c	-3057/63 1-c	-8563/6 1-c	
2852/80 2-c	3037/14 2-c	1768/9 2-c	
-6433/57 3-c	-6622/64 3-c	-1264/1 3-c	
-230/30 4-c	-153/24 4-c	3568/8 4-c	
7065/18 5-c	7028/30 5-c	6114/8 5-c	
-6397/5 6-c	-6347/20 6-c	-2565/5 6-c	
25/27(0/000)	26/26(0/000)	25/74(0/000)	F
0/76	0/76	0/75	R ²

: یافته‌های تحقیق

* معنی %5

1- مقادیر بحرانی در سطح 1 %5 به ترتیب برابر است با 164/34 178/8

طور که (3) دیده می‌شود، ضرایب آسیب‌پذیر (ضریب متغیر درآمد) (1) (2) (3) به ترتیب برابر 0/257 0/430 0/428 است که هر سه ضریب معنی . بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که در گروه خودیار مالی، زیان ناشی از مصرف خانوار به طور کامل میان گروه تقسیم نمی‌شود و تقسیم خطر کامل نیست و گروه آسیب‌پذیر است. بین با در نظر گرفتن ضرایب مثبت و معنی‌دار میزان آسیب‌پذیر کل در میان خانوار عضو در گروه خودیار مالی می 48% نسبت به کل ضربه پیش‌بینی نشده‌یی که مصرف خانوار را تحت تأثیر قرار می‌دهد، آسیب‌پذیر اند. 29% پزشکی و دارویی آسیب‌پذیر اند. در نهایت می‌توان گفت که 32% دادن مرد سرپرست خانوار آسیب‌پذیر اند.

متغیر	t	میانگین
میزان آسیب‌پذیر		1/92
میزان آسیب‌پذیر غیرعضو	3/663*	2/24
میزان آسیب‌پذیر (مخارج پزشکی)		2/31
میزان آسیب‌پذیر (مخارج پزشکی) غیرعضو	0/321	2/39
میزان آسیب‌پذیر ()		1/61
میزان آسیب‌پذیر () غیرعضو	1/900	1/52
میزان آسیب‌پذیر (دقیق)		1/67
میزان آسیب‌پذیر (دقیق) خانوار غیرعضو	1/941*	1/83

* یافته‌های تحقیق 5% ی

تعیین میزان آسیب پذیری و شیوه مدیریت ... 45

(4) میان
%5
میان
(1/92)
(2/24)
(1/83) (1/6)
کم
که
(5).

میانگین	t	متغیر
1/22 1/09	1/127*	میزان آسیب پذیر میزان آسیب پذیر غیر عضو
2/86 1/74	1/980*	میزان آسیب پذیر (مخارج پزشکی) میزان آسیب پذیر (مخارج پزشکی) غیر عضو
1/03 0/98	0/700	میزان آسیب پذیر میزان آسیب پذیر غیر عضو
0/69 1/01	1/093	میزان آسیب پذیر (دقیق) میزان آسیب پذیر (دقیق) غیر عضو

: یافته‌های تحقیق

%5 *

ی	(5)	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی	پزشکی	ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی
ی		ی	ی	ی	ی	ی	ی	ی

در این مطالعه خانوارهای آسیب‌پذیر، خانوارهایی هستند که به علت نبود یا کم

صرفی (مانند مخارج دارویی و پزشکی) و یا خطرهای

پیش‌بینی نشده‌یی قرار دارند که مصرف را تحت تأثیر قرار می‌دهد. نتایج حاصل از آزمون

تقسیم خطر بیان داشت که واریانس مصرف از واریانس درآمد در هر دو گروه کم

است. این فرضیه که تغییرات مصرف خانوار متأثر از تغییرات درآمد نیست، به

نظر می‌رسد خانوارها زیان ناشی از خطر مصرف را در میان دیگر خانوارهای عضو

گروه تقسیم می‌کنند. بنابراین می‌توان گفت که دو برنامه اعتباری خرد در تقسیم و مدیریت

ناشی از مصرف موفق بوده است. با توجه به معنی مثبت بودن ضرایب

آسیب‌پذیری (ضریب متغیر درآمد) در هر سه رابطه در هر دو گروه اعتباری خرد مورد بررسی

می‌توان نتیجه گرفت که در صندوق زنان و گروه خودیار مالی تقسیم خطر بهینه نیست و

آسیب‌پذیری آنها را افزایش می‌دهد. اگر تقسیم خطر میان اعضای گروه‌ها کامل بود و تمامی

زیان‌ها به طور کامل تقسیم می‌شد، ضریب آسیب‌پذیری برای کل گروه برابر صفر می‌

شد. بنابراین در صندوق اعتبارات خرد زنان و گروه خودیار مالی برای هر خانوار یک ضریب

آسیب‌پذیری وجود دارد و این ضرایب تخمین زده شد. با در نظر گرفتن ضرایب تخمینی

مثبت و معنی میزان آسیب‌پذیر کل در میان خانوار

زنان و گروه خودیار مالی می‌توان گفت به ترتیب 45 % 48

کل ضربه پیش‌بینی نشده‌یی که مصرف خانوار را تحت تأثیر قرار می

آسیب‌پذیر اند. تخمین ضرایب آسیب‌پذیر دارویی و پزشکی

نشان می‌دهد که 28 % 29 % در گروه خودیار مالی، نسبت به

پزشکی و دارویی آسیب‌پذیر اند. در نهایت با توجه به ضرایب تخمینی آسیب‌پذیر

وار می‌توان عنوان کرد که به ترتیب

31 32 % عضو در گروه زنان و گروه خودیار مالی نسبت به ضربه

دادن مرد سرپرست خانوار آسیب‌پذیر اند. ی ی می که

ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی

ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی ی

- نظر به این که دو برنامه اعتباری خرد در تقسیم خطر ناشی از مصرف موفق

اعتباری خرد در جهت کاهش و تقسیم خطر ناشی از مصرف

خانوارها امری لازم به نظر می .

- دلیل این که بیش از ین درصد آسیب‌پذیر

از دست دادن سرپرست خانوار است، ایجاد تسهیلات و امکانات برای این خانوارها میزان

آسیب‌پذیر شان را کاهش می .

- با توجه به این که میزان آسیب‌پذیر خانوار غیرعضو در صندوق اعتبارات زنان

بیش‌تر از خانوار عضو است، تشویق و تلاش بیش غیرعضو در این

بانک کشاورزی کاهش تأکید

بانک کشاورزی

بانک کشاورزی

کشاورزی

بانک کشاورزی

Amin, S., Raiand, A.S and Ropa, G. (2003). Dose Micro Credit Reach the Poor And Vulnerable? Evidence from Northern Bangladesh. *Journal of Development Economics*, 70(5): 59-82.

Baltaji, B.H. (1995). *Econometric Analysis of Panel Data*. Wiley. Chichester.

Daeton, A. (1997). *The Analysis of Household Surveys: A Micro econometric Approach to Development Policy*. Baltimore, Maryland: The Johns Hopkins University.

Fafchamps, M. (1998). Risk Sharing and Quasi-Credit. *Journal of International Trade and Economic Development*, 8(3): 257-278.

Gervais, M. and Kelin, P. (2004). Risk Sharing. *Journal of Economic Literature*, 21(2): 201-223.

Khandker, S. (2003). Microfinance and Poverty: evidence using panel data from Bangladesh. World Bank policy Research Paper. World Bank, Washington.

Kim, S., Kim, S.M. and Wong, Y. (2003). Financial Integration and Consumption Risk Sharing in East Asia. KIEP conference Financial Cooperation in North East Asia. Seoul.

Kimball, M. S. (1988). Farmers Cooperatives and behavior Toward Risk. *American Economics Review*, 78(1):224-232.

Marr, A. and Onumah, G.E. (2004). Documenting and assessing the impact of the family saving product. Report for CARE: Bangladesh.

Montgomery, H. and Weiss, J. (2005). Great Expectations: Microfinance and Poverty Reduction in Asia and Latin America. ADB Institute. Research Paper Series 63. Available at: <http://www.adbi.org>.

Ogden, C. (2006). Integrated Service Improvement Program (ISIP): Risk Sharing Methodology. Integrated Service Improvement Program (ISIP). Initial Discussion Draft.

Park, A. and Ren, C. (2001). Microfinance with Chinese characteristics. *Journal of World Development*, 29(1):39-62.

Platteau, J. (1991). Traditional Systems of Social Security and Hunger Insurance: Past Achievement and Modern Challenges. *Social Security in Developing Countries*. Oxford University.

Rosenzweig, M. R. and Wolpin, V. (1993). Credit Market Constraints, Consumption Smoothing, and the Accumulation of Durable Production Assets in Low-Income Countries: Investments in Bullock in India. *Journal of Political Economic*, 101(2):223-244.

Townsend, R.M. (1995). financial systems in Northern Thai villages. *Quarterly Journal of Economics*, 110(4):1011-1046.

Townsend, R.M. (1994). Risk and Insurance in village India. *Journal of Econometrics*, 62(3): 539-591.

Zaman, H. (2000). Assessing the Poverty and Vulnerability Impact of Micro Credit in Bangladesh: A case study of BRAC. Office of Chief Economist and Senior Vice-President, World Bank policy Research Paper

Archive of SID